

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ УЧНЯМ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Кревс Віктор Євгенович,
кандидат фізико-математичних наук
ORCID ID: 0009-0002-4593-5566

Яструбська Ольга Володимирівна,
викладач китайської мови
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID ID: 0009-0004-0084-3419

Стаття присвячена особливостям вивчення китайської мови учнями дошкільного та шкільного віку. Автори зосередились на дослідженні методики вивчення дітьми китайської мови, використання якої дозволяє досягнути очікуваного позитивного результату. Проведене дослідження дозволило систематизувати досвід шкіл вивчення китайської мови та запропонувати ефективну авторську методику, адаптивну для дитячої аудиторії.

Висвітлено концептуальні засади засвоєння китайської граматики учнями дошкільного та шкільного віку з врахуванням особливостей їх вікової категорії. Значна увага приділена китайській писемності. Автори наголошують на важливості засвоєння основних правил написання китайських ієрогліфів, наводять опис їх структури. Наступним важливим етапом написання китайських ієрогліфів є практика їх прописування. Акцентується увага на правилах китайської каліграфії. Аналогічно основним засадам написання ієрогліфів, наводиться перелік п'яти основоположних правил зображення письмових знаків, яких необхідно чітко дотримуватися.

Автори розкривають сутність важливої складової китайської мови – Ключів китайських ієрогліфів. Наводиться опис її основні характеристики ключів китайських ієрогліфів, яких у китайській мові налічується 214. Пропонується авторська методика засвоєння ключів, розрахована на вікову категорію дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Описаний перелік графічних елементів, як специфічної складової китайських ієрогліфів, які у поєднанні з ключами формують власне ієрогліф. У статті наведений перелік як основних ключів, так і графічних елементів, засвоєння яких дає можливість формувати у дітей навик написання ієрогліфів у складі простих речень і діалогів. Зазначені складові оформлені у формі таблиць з відповідними коментарями. Пропонована авторами методика дозволяє розбирати дитячі пісні, елементарні тексти, практикувати діалоги.

У статті наголошується на включення в освітній процес низки мотиваційних чинників, які мають індивідуальний характер і враховують нахили особистості учня. Автори посилаються на результати дослідження науковців, які підтверджують користь впливу вивчення китайської мови, засвоєння техніки написання ієрогліфів для розвитку людської особистості.

У статті окреслені основні підходи до засвоєння базових положень китайської мови, дотримання яких дозволяє набутти навиків знання китайської мови на елементарному рівні за короткий період регулярних занять.

Ключові слова: китайська мова, ключі, графічні елементи, граматики, дитяча аудиторія.

Krevs Viktor, Yastrubskaya Olga. Psychological and pedagogical aspects of teaching Chinese to students of pre-school and younger school age

The article is devoted to the peculiarities of learning Chinese by preschool and school-age pupils. The authors focused on the study of the methodology of teaching Chinese to children, the use of which allows achieving the expected positive result. The study made it possible to systematize the experience of Chinese language schools and offer an effective author's methodology adapted for children's audience.

The conceptual foundations of learning Chinese grammar by preschool and school-age pupils are highlighted, taking into account the peculiarities of their age category. Considerable attention is paid to the Chinese written language. The authors emphasize the importance of mastering the basic rules of writing Chinese characters and describe their structure. The next important stage in writing Chinese characters is the practice of writing them. Attention is focused on the rules of Chinese calligraphy. Similar to the basic principles of writing characters, a list of five fundamental rules for depicting written characters is given, which must be strictly observed. The authors reveal the essence of an important component of the Chinese language – the Chinese Character Keys. The authors describe the main characteristics of Chinese character keys, which number 214 in the Chinese language. The author's own method of learning the keys is proposed, designed for the age group of children of preschool and primary school age.

The author describes a list of graphic elements as a specific component of Chinese characters, which in combination with the keys form the character itself. The article provides a list of both basic keys and graphic elements, the mastery of which makes it possible to develop children's skills in writing characters in simple sentences and dialogues. These components are presented in the form of tables with relevant comments. The methodology proposed by the authors allows for the analysis of children's songs, elementary texts, and the practice of dialogues.

The article emphasizes the inclusion in the educational process of a number of motivational factors that are individual in nature and take into account the inclinations of the student's personality. The authors refer to the results of a study by scientists, which confirm the usefulness of the impact of learning Chinese and mastering the technique of writing characters for the development of a human personality.

The article outlines the main approaches to mastering the basic provisions of the Chinese language, which, if followed, will allow you to acquire the skills of knowing Chinese at an elementary level in a short period of regular classes.

Key words: Chinese language, keys, graphic elements, grammar, children's audience.

Вступ. Вивчення китайської мови учнями дошкільного та молодшого шкільного віку приваблює педагогів-філологів з огляду на специфіку засвоєння матеріалу учнями цієї вікової категорії. При правильному підході до навчального процесу можна досягнути позитивних результатів, які гарантують засвоєння матеріалу мовлення, письма та читання. Практика показує, що грамотна організація освітнього процесу вивчення китайської мови дає якісніший результат, ніж аналогічне вивчення школярами англійської. Актуально, що викладання дає максимальний ефект при одночасному освоєнні мовлення, читання і письма, що власне і є ознакою реального засвоєння іноземної мови. Що включає в себе означене грамотне поєднання цих трьох складових китайської філології? У нашій публікації розкривається порядок поєднання складових китайської філології, опираючись на позитивний досвід роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Матеріали та метод. Китайська мова – це одна з мов, яка не піддається вивченню без носія мови і це пов'язано власне зі специфікою, яка полягає у її тональності. А тонів у китайській мові п'ять. Найбільш популярними виданнями, присвяченими вивченню китайської мови дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку, є підручники серії «Весела китайська мова для початківців» видавництва «Beijing language and culture University press» [1]. Книга добре ілюстрована і насичена матеріалом, який добре сприймається дитячою аудиторією: ситуаційними вправами, дитячими піснями, ігровими завданнями тощо. З метою закріплення пропонованого матеріалу автори розробили ігровий компакт-диск, на якому пропонуються вправи на засвоєння пройденого матеріалу, в ігровому форматі. Ще одним актуальним доробком видавничої компанії є набір ілюстрованих карток, робота з якими дозволяє закріпити матеріал з написання та читання ієрогліфів. Серія книг цього видавництва перекладена на десятки іноземних мов, в тому числі на українську.

У співавторстві Л. Г. Сократової, Н. О. Орчинської та К. С. Мілюк вийшов у світ навчально-методичний комплекс (НМК) для поглибленого вивчення китайської мови [2]. Представлена методика викладання китайської мови розрахована на засвоєння початкового рівня і, як декларують розробники, повинна сприяти поліпшенню знань учнів, розвивати їх зацікавленість у вивченні китайської мови завдяки різноманітності навчального матеріалу. Акцент робиться на засвоєння основ комунікативних навичок. Матеріал включає прості граматичні конструкції з прикладами їх ситуативного використання.

Останнім часом у Китаї видано серію підручників: «Новий старт», «Вивчаємо китайську мову разом», «Китайська мова», в яких задіяні сучасні методичні підходи для подання навчального матеріалу. Однак жодні найкращі друковані навчальні матеріали не дадуть

бажаного результату без грамотного організування власне освітнього процесу. А для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку цей процес повинен бути насамперед цікавим через своє наповнення – жваве, захоплююче і надихаюче до незвіданого пізнання, що особливо затребувано дітьми цієї вікової групи.

Мета статті – запропонувати методику вивчення китайської мови дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку, яка дозволила б досягти засвоєння мови у складових компонентах: читання, письмо, мовлення та аудіювання. Обґрунтувати доцільність урахування в процесі викладання китайської мови психолого-педагогічних аспектів, пов'язаних з відмінностями менталітету носіїв мови, контрастністю східної мови і культури порівняно з європейськими.

Результати. Актуально, що вивчення китайської мови викликає все більший інтерес в Україні. Це стосується як студентів, так і дітей дошкільного та шкільного віку. Молоді люди вбачають перспективу кар'єрного росту, батьки готові вкладати кошти в розвиток дітей, що в перспективі дасть їм конкурентні переваги у дорослому житті. В результаті кон'юнктури ринку освітніх послуг все більше університетів, лінгвістичних шкіл пропонують послуги з вивчення китайської мови. Водночас китайська мова належить до переліку таких, яку майже неможливо вивчити без носія, або ж вчителя, що має практику спілкування. Такі перестороги формують психологічний бар'єр в бажаючих вивчити китайську мову. Варто зазначити, що значна кількість застережень є надуманими, як і крилатий вираз «китайська граматики», що характеризує складність, а то й незбагненність понятійної категорії чи області пізнання.

Нашу увагу привернула специфіка засвоєння китайської мови дитячою аудиторією. Практика показує, що діти засвоюють китайську мову ефективно, якщо правильно поставлений освітній процес.

Невід'ємною складовою вивчення будь-якої мови є граматики, що являє собою набір правил, за якими слова об'єднуються у змістовні фрази й речення, набираючи при цьому залежних від функції в реченні форм та правил утворення слів. Питання особливостей засвоєння китайської граматики учнями дошкільного та шкільного віку є надзвичайно актуальним. Як відомо, слова й речення у китайській писемності формуються з набору ієрогліфів, які є специфічно новим об'єктом пізнання для сприйняття європейським соціумом.

Дитяче сприйняття світу, що само по собі є навчальним процесом у різних його проявах, носить ігровий характер. Основою основ при вивченні дітьми китайської мови, особливо на початковому етапі, є засвоєння її тональності. Адаже одне і те ж слово, вимовлене в іншій тональності, в китайській мові набуває зовсім іншого змісту і значення. Окрім того, слова з ідентичними складом і тональністю можуть відображатися різними ієрогліфами. Це на перший погляд вносить

Мій перший китайський словник

Ієрогліф	Піньїнь	Переклад	Ієрогліф	Піньїнь	Переклад
十	shí	десять	人	rén	людина
干	gàn	робити роботу	入	rù	заходити
夫	fū	чоловік	木	mù	дерево
末	mò	кінець	文	wén	писемність
三	sān	три	月	yuè	місяць
立	lì	стояти	四	sì	чотири
真	zhēn	дійсно	日	rì	сонце
言	yán	мова	国	guó	країна

сум'яття, а то й плутанину у початківців. Однак це тільки на перший погляд. Насправді китайська мова чітко структурована, мелодійна, розвиваюча і заслуговує на те, щоб її вивчати. Власне, засвоєнню основоположних складових китайської мови доцільно приділити значну увагу, використовуючи в організації освітнього процесу основні принципи «ефективної» методики, сутність якої постараємось розкрити по мірі висвітлення психолого-педагогічних аспектів викладання китайської мови.

Важливе значення в процесі вивчення китайської мови відіграє набуття учнями навиків писемності, адже маємо справу з відмінностями східного і західного менталітету. Варто зазначити що написання ієрогліфів, починаючи з перших занять, дитячою аудиторією сприймається природньо, як складова пізнання. Насамперед важливо прищепити правильне засвоєння написання ієрогліфів. Діти з цікавістю виводять витіюваті ієрогліфи, незвичні для європейського сприйняття. Вже перші пів року занять просто вражають своєю результативністю, яка проявляється в засвоєнні перших 100 ієрогліфів. А основні правила написання китайських ієрогліфів такі: китайські ієрогліфи пишуться зліва направо і зверху вниз.

У китайській граматиці існує строгий порядок написання кожного символу: горизонтальних, вертикальних ліній і інших складових частин ієрогліфа. У таблиці 1 наведено основні правила написання китайських ієрогліфів [3, с. 31, 40, 48].

Таблиця 1

Правила написання китайських ієрогліфів

基本规则 Основні правила	例字 Приклади
Спочатку пишуть горизонтальну риску, потім вертикальну. Горизонтальну риску пишуть зліва направо, вертикальну – зверху вниз	十、干、夫、末
Спочатку пишуть відкидну ліву, потім праву	人、入、木、文
Ієрогліф пишуть зверху вниз	三、立、真、言
Ієрогліф пишуть зліва направо	必、让、旧、妈
Спочатку пишуть зовнішню частину ієрогліфа, потім внутрішню	月、四、日、国
Ієрогліф потрібно починати писати з середини, а потім бічні частини.	小、水、业、办

Водночас робимо прив'язку до змістовного наповнення запропонованих ієрогліфів.

У таблиці 2 наведений зразок особистого китайського словника, який заповнюється по мірі проходження учнями нових тем і поповнення словарного запасу.

Актуально звернутись до структури китайських ієрогліфів. Зазвичай китайські ієрогліфи поділяють на два типи структур: однокомпонентна структура і складена структура. Перший має лише один компонент, наприклад, «人», а другий складається з двох або більше компонентів, наприклад «你». Розрізняють горизонтальні структури: «лівий – правий» і «лівий – серединний – правий». Як структура «лівий – правий», так і структура «лівий – серединний – правий» є скла-

деними структурами. Структура «лівий – правий» має вигляд , а структура «лівий – серединний – правий» має вигляд . Також існують вертикальні структури: «зверху – вниз» і «зверху – посередині – вниз». Як структура «зверху – вниз», так і структура «зверху – посередині – вниз» є складеними структурами. Структура «зверху – вниз» має вигляд , а структура «зверху – посередині – вниз» – . Існують ще два види складених структур – «напівзакриті конструкції» та «повністю закриті конструкції». Напівзакриті конструкції поділяють на двосторонні та тресторонні огорожувальні конструкції. Повністю закриті конструкції належить до чотиресторонніх закритих конструкцій, структурна схема якої має вигляд: .

У таблиці 3 наведені приклади вищеописаних структур китайських ієрогліфів [3, с. 57, 65, 73].

Таблиця 3

Структури китайських ієрогліфів

Назва	例字 Приклади
Однокомпонентна структура	人 rén – людина 我 wǒ – я 中 zhōng – середина
Складена структура (лівий – правий, лівий – серединний – правий)	做 zuò – робити 你 nǐ – ти
Структура лівий – правий	你 nǐ – ти 好 hǎo – добре
Структура лівий – серединний – правий	谢 xiè – дякувати 树 shù – дерево
Структура зверху – вниз	是 shì – є, бути 爸 bà – тато
Структура зверху – посередині – вниз	茶 chá – чай 高 gāo – високий

У таблиці 4 наведені приклади напівзакритих та повністю закритих структур китайських ієрогліфів [4, с. 69, 79].

Наведений опис є тією основою, що потребує досконалого засвоєння. Тому кожен раз на заняттях доцільно нагадувати прописні істини. Знаючи основні правила написання китайських ієрогліфів, можна переходити до наступного етапу – практики прописування ієрогліфів. Загальновідомо, що ієрогліфи добре запам'ятовуються,

Напівзакриті і повністю закриті структури китайських ієрогліфів

Назва	例字 Приклади
Напівзакрита конструкція	店 diàn – магазин 习 xí – навчатися 这 zhè – це 同 tóng – однакові 凶 xiōng – страшний 医 yī – лікар
Повністю закриті конструкції	四 sì – чотири 国 guó – країна

якщо їх прописувати багато разів. Щоб добитися позитивного результату в процесі навчання учнів дошкільного та шкільного віку, актуально привчати їх до практики регулярного повторення написання ієрогліфів кожного заняття, приділяючи цьому 5–7 хвилин. Щоб заняття не було скучним, для молодших учнів достатньо прописувати по одному рядку протягом заняття, оскільки більша кількість прописування одноманітних ієрогліфів швидко набридає. Дуже добре організувати таку практику в ігровій формі, оскільки такий підхід дозволяє викликати зацікавленість в учнів у вдосконаленні навичок.

Існує багато китайських сайтів, які точно показують, як правильно писати китайські ієрогліфи, рекомендованими для засвоєння китайських ієрогліфів є: 小帆船字帖 [5] та 汉字屋 [6].

На сайті 小帆船字帖 можна сформувати трафарети для написання ієрогліфів до кожної теми, яку вивчають учні. Як показує практика, учням дуже цікаво писати ієрогліфи, власне на таких трафаретах. Також при багаторазовому написанні одного ієрогліфа, у пам'яті відкладається правильний порядок такого написання. На сайті 汉字屋 можна зробити відео, як правильно писати китайські ієрогліфи. Тому доцільно готувати презентації із такими мінівідео, що посилює засвоєння китайських ієрогліфів.

У написанні ієрогліфів особливе місце відведено каліграфії, що в китайській мові ідентифікується 中国 书法. Каліграфія – це не просто спосіб передачі інформації, а особливе явище китайської культури, яке володіє ознаками мистецтва. Тому для учнів дошкільного та молодшого шкільного віку доцільно до основних занять додавати уроки каліграфії. Власне каліграфія розвиває такі навички, як концентрація уваги, образне мислення, посидючість, а також відчуттєву складову. Адже для того щоб відобразити на тонкому рисовому папері елемент ієрогліфа, необхідно набути навичок відчуття пензля, відчувати як розтікається на папері фарба, контролювати рух руки для здійснення сильнішого чи слабшого натиску й мати відчуття ритму. Це сприяє різносторонньому розвитку учнів: як фізичному, так і духовному. Водночас каліграфія здатна впливати на характер дитини і виховувати в ній високі моральні якості. Саме тому в Китаї освічені люди завжди надавали каліграфії виняткове значення.

Китайська каліграфія, аналогічно основним правилам написання ієрогліфів, дотримується п'ятих правил зображення письмових знаків:

1. Ієрогліф потрібно малювати зверху вниз і зліва направо.
2. Виводять спочатку горизонтальні риси, так вертикальні, а потім – відкидні.
3. Першими пишуть відкидні діагональні лінії зліва, а слідом – справа.
4. Насамперед наносять «каркас» ієрогліфа, тобто зовнішні риси.
5. В останню чергу малюють точки за межами знаку [7].

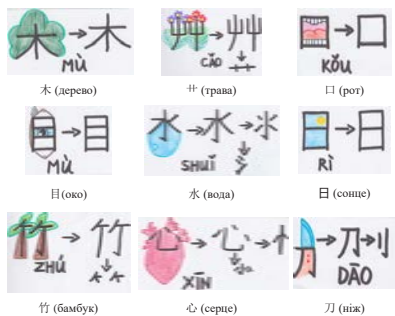
Зазначене трактування правил є основоположним, хоча й поверхневим. Адже існує низка винятків і доповнень. Однак в загальному порядку викладений у п'яти вище наведених пунктах.

Для проведення уроків з каліграфії застосовують відповідне приладдя: китайські пензлі для каліграфії, щільний папір, туш або фарба і ємність для неї. Викладач повинен володіти тонкощами цього мистецтва. Фахівцями розроблена методика каліграфії. При написанні ієрогліфа потрібно промовляти вголос його значення і строго дотримуватися правил написання символів з метою збереження первісного змісту тексту. Зазвичай після таких захоплюючих занять учні з задоволенням практикують мистецтво каліграфії вдома. Під час домашніх занять доцільно використовувати не пензлі для каліграфії і туш, а спеціальні ручки, які містять капсули із фарбою (рис. 1).

Рис. 1. Набір предметів для каліграфії

Важливою складовою китайської мови є Ключі китайських ієрогліфів. У китайській мові існує 214 ключів китайських ієрогліфів (部首 bùshǒu). Одні ключі зустрічаються часто, це – 木 (дерево), 日 (сонце), 口 (рот), 目 (око), 水 (вода), 艹 (трава), 竹 (бамбук), 手 (рука), 心 (серце), 言 (мова), 纟 (шовк), 虫 (комаха) та ін. Загалом налічується порядку 100 ключів регулярного вжитку. Інші ключі вживаються не так часто. Для категорії учнів дошкільного та шкільного віку нами розроблена таблиця найбільш вживаних ключів, які оформлені у вигляді асоціативних картинок. Наприклад, ієрогліф 想 (xiǎng) означає хотіти, думати, скучати. У цьому ієрогліфі присутні три ключі: 木 – дерево, 目 – око, 心 – серце, які входять до переліку ключів означеної таблиці. Для дитячої аудиторії актуально побачити в ієрогліфі не просто картинку, а маленьку історію із змістовним наповненням. На рис. 2 наведено приклади ключів, які легко запам'ятовуються дітьми, адже вони вписуються у асоціативні зображення знайомих понятійних категорій: предметів, явищ, органів тіла тощо.

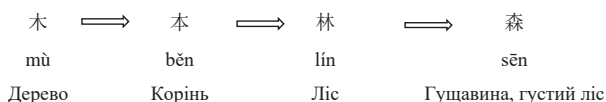

Рис. 2. Найбільш вживані ключі китайських ієрогліфів

Джерело: авторська розробка

Для запам'ятовування ключів китайських ієрогліфів доцільно використовувати ігровий метод, що включає асоціативну складову. Адже багато китайських ієрогліфів подібні на значення того чи іншого предмету.

Наступною важливою особливістю розповсюджених ієрогліфів є їх побудова за інтегральним принципом. Відповідно змістовне наповнення складнішого ієрогліфа міняється залежно від ступеню інтегрованості першоджерела. Означену характеристику можна проілюструвати на прикладі згаданого нами ієрогліфа «дерево» (木 mù). Так, подвоєність цього ієрогліфа у складнішому ієрогліфі надає останньому якісно іншого значення – «ліс». Комбінація з трьох простих ієрогліфів «дерево» вже ідентифікує гущавину, густий ліс. На рис. 3 наведена послідовність формування ієрогліфів за принципом «від простого до складного», що дозволяє на соматичному рівні легко сприймати й засвоювати освітній матеріал дітьми дошкільного й молодшого шкільного віку.

Рис. 3. Формування ієрогліфів за принципом «від простого до складного»

Джерело: авторська розробка

Для аудиторії учнів дошкільного та молодшого шкільного віку актуально підібрати перелік ключів, які формують ієрогліфи, що ідентифікують понятійні категорії, предмети чи образи, вживані в дитячому оточенні. Наприклад, у вище згаданому ієрогліфі 想 (xiǎng), який означає хотіти, думати, скучати, присутні три ключі: 木 – дерево, 目 – око, 心 – серце. Ключ 木 звучить, як mù, ключ 目 також звучить, як mù, ключ 心 звучить, як xīn. Однак ієрогліф, який містить у собі зазначені три ключі, звучить, як xiǎng.

Окрім ключів, до складу ієрогліфів входять графічні елементи, яким притаманний чітко визначений порядок написання. Нами виокремлені десять найбільш вживаних графічних елементів, що присутні у переважній більшості китайських ієрогліфів.

Зрозуміло, що графічних елементів, що використовуються для формування китайських ієрогліфів, значно

більше. Однак наведеного переліку достатньо для формування основ письменності китайської мови дитячою аудиторією.

Практика використання дітьми запропонованих нами способів і прийомів вивчення китайської мови дозволяє досягнути вражаючих результатів. Для них вже стає незрозумілою крилата фраза «китайська граматики», як щось захмарно складне і майже непосильне для засвоєння й сприйняття. Навпаки, власне китайську граматику діти сприймають як щось цікаве, захоплююче, як форму ігрового заняття. Звичайно, дуже важливо правильно подати запропонований матеріал, що залежить від педагогічної майстерності вчителя.

Таким чином, китайські ієрогліфи поєднують у собі як ключі, так і графічні елементи. У табл. 5 наведено перелік найбільш використовуваних графічних елементів та їх характеристики [3, с. 17, 24, 31].

Таблиця 5

Основні графічні елементи китайських ієрогліфів

Риски	Назва	Напрямок написання	Приклади
	横 héng	горизонтальна риска	一 yī – один 二 èr – два
	竖 shù	вертикальна риска	十 shí – десять 工 gōng – робота
	撇 piě	риска, відкидна ліворуч	人 rén – людина 八 bā – вісім
	点 diǎn	крапка	不 bù – ні 六 liù – шість
	捺 nà	риска, відкидна праворуч	大 dà – великий 天 tiān – день
	横折 héngzhé	горизонтальна ламана	口 kǒu – рот 日 rì – сонце
	竖折 shùzhé	вертикальна ламана	山 shān – гора 出 chū – виходити
	竖钩 shùgōu	вертикальний крюк	勺 bāo – загорнути 小 xiǎo – маленький
	横折钩 héngzhé gōu	горизонтальна ламана-крюк	门 mén – ворота 月 yuè – місяць
	卧钩 wògōu	лежачий крюк	心 xīn – серце 您 nín – Ви

Автори брошури «Знаки Неба» для дошкільнят і молодших школярів Я. С. Дерєга та Р. Я. Дерєга, присвяченої методиці вивчення китайської мови, пропонують низку порад для батьків [8].

1. Важливо включитись в освітній процес разом зі своїми дітьми.

2. Особливе значення має зацікавленість батьків у результатах засвоєння дітьми освітнього матеріалу. Це можна організувати у формі розпитування про пізнавальні досягнення дітей, мотивуючи їх до ґрунтовного засвоєння пройденого матеріалу.

3. Для урізноманітнення навчання спільне опрацювання з дітьми пройдених ними тем можна проводити у ігровій формі.

Написання ієрогліфів передбачає включення низки мотиваційних чинників, які мають індивідуальний характер і залежать від нахилів особистості.

Актуально, що вивчення китайської мови – це не лише лінгвістичне надбання. Так, групою наукових дослідників зі США і Японії експериментально доведено корисність впливу вивчення китайських ієрогліфів на розвиток людської особистості. Дитяча аудиторія яскраво демонструє справедливість такого судження. Характерно, що в процесі написання ієрогліфів, як підчас співу чи малювання, задіяна права півкуля головного мозку, яка відповідає за функцію синтезу. Проведення розрахунків й написанні звукових літер працює ліва півкуля, яка відповідає за аналіз подій і явищ. В результаті читання і малювання ієрогліфів відбувається гармонізація особистості, що передбачає урівноваження розвитку людини. Власне, завдячуючи читанню та малюванню ієрогліфів у дітей зміцнюється пам'ять, мислення стає впорядкованим, набуваються навички вправного письма і малювання.

Важливим чинником в процесі вивчення мови є використання методики похвали, що особливо актуально для дитячої аудиторії [9].

Загалом потрібно пам'ятати, що засвоєння китайської мови передбачає неперервний освітній процес тривалістю в роки, а тому потрібно налаштуватись на регулярні заняття, практикуючи з терпеливістю читання, письмо й аудіювання. Доцільно зазначити ментальну особливість власне китайців, яким притаманна працьовитість. У китайських школах учні щоденно мають урок співу, чи каліграфії, або гри на музичному

інструменті. В сучасних китайських освітніх закладах важливе значення приділяють раціональній організації навчального дня за рівнями навантаження. Як правило, найскладніші предмети вивчаються зранку, коли продуктивність мозку вища. Відтак – довга перерва і відпочинок, за яким слідують інші заняття з дисциплін, легших для сприйняття. Це робить шкільну освітню систему більш уніфікованою, забезпечуючи більшу ефективність навчання.

Щороку китайські вчителі складають професійні тести, завдяки чому держава відслідковує професійний і рівень викладацького складу, його якісний склад [10].

Висновки. Таким чином, ми окреслили основні підходи до засвоєння базових положень китайської мови, яке під силу для засвоєння дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку за короткий період регулярних занять. Суть запропонованих підходів полягає в такому:

1. Подачу граматичного матеріалу потрібно організувати у простій, доступній формі з використанням «ефективної» методики.

2. Актуально сформулювати у дитячій свідомості дотримання строго визначеного у китайській мові порядку слів.

3. При формуванні у дітей навиків писемності важливо добитись засвоєння правил написання китайських ієрогліфів.

4. Основоположним при набутті навиків написання ієрогліфів є засвоєння принципу їх структурованості.

5. Виняткове значення у китайській мові відводиться каліграфії, тому важливо акцентувати увагу на засвоєнні учнями основних правил зображення письмових знаків

6. Важливо досягнути засвоєння учнями уміння комбінаторики китайських ключів і графічних знаків, що, по суті, є практикою написання ієрогліфів.

7. Поєднання на заняттях китайської мови завдань з читання, письма й аудіювання, налаштування на неперервний освітній процес тривалістю в роки дозволить досягти результативності у заданих цілях.

Однак висвітлення питань ув'язки граматики та аудіювання, що є надзвичайно актуальним для засвоєння китайської мови, виходить за рамки цієї публікації. Тому розкриттю методичних прийомів означеного пізнавального процесу будуть присвячені наступні публікації.

Література:

1. 刘富华, 王魏, 周芮安, 李冬梅 Весела китайська мова для початківців: підручник. Beijing: Beijing Language and Culture University, 2010. 65 с.
2. Сократова Л. Г. Сучасний навчально-методичний комплекс з китайської мови для 1 класу. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712882/1/Sokratova2014.pdf>.
3. Яструбська О.В., Ван Чжунцзюнь Китайська мова для студентів університету : навчальний посібник. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2022. 170 с.
4. 姜丽萍, 王芳, 王枫, 刘丽萍 HSK标准教程 1: 教程. 北京: 北京语言大学, 2014.1 (2019.1重印). 129页.
5. 小帆船字帖. URL: <https://zi.ixfc.net/>.
6. 汉字屋. URL: <https://www.hanziwu.com/>.
7. Китайська каліграфія – мистецтво класичного живопису стародавнього сходу. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/kitajska-kaligrafija-mistectvo-klasichnogo.html>.
8. Дерєга Я.С., Дерєга Р.Я. Знаки Неба : навчальне видання. Київ, 2015. 68 с.
9. Ключко Л.І. Висловлювання похвали в комунікативно-діяльнісній парадигмі спілкування (на матеріалі англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2004. 20 с.

10. Освітні замальовки з Піднебесної: як навчають у Китаї. URL: <https://nus.org.ua/view/osvitni-zamalovky-z-pidnebesnoyi-yak-navchayut-u-kytai/>.

References:

1. Liu Fuhua, Wang Wei, Zhou Ruian, Li Dongmei Vesela kytays'ka mova dlya pochatkivtsiv: pidruchnyk. Beijing: Beijing Language and Culture University, 2010. – 65 p. [in Ukrainian].
2. Sokratova L. G. Suchasnyy navchalno-metodychnyy kompleks z kytays'koyi movy dlya 1 klasu URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712882/1/Sokratova2014.pdf> [in Ukrainian].
3. Yastrubska O.V., Wang Zhongjun Kytays'ka mova dlya studentiv universytetu: navchalnyi posibnyk. Lviv: Lviv Polytechnic National University, 2022. 170 p. [in Ukrainian].
4. Jiang Liping, Wang Fang, Wang Feng, Liu Liping HSK Standard tutorials 1: navchalnyi posibnyk. Beijing: Beijing Language and Culture University, 2014.1 (2019.1 reprint) . 129 p. [in English].
5. Small sailing boat URL: <https://zi.ixfc.net/> [in Chinese].
6. Hanzi House URL: <https://www.hanziwu.com/> [in Chinese].
7. Kytays'ka kalihrafiya – mystetstvo klasychnoho zhyvopysu starodavnoho skhodu URL: <https://jak.koshachek.com/articles/kitajska-kaligrafija-mistectvo-klasichnogo.html> [in Ukrainian].
8. Derega Ya.S., Derega R.Ya. Znaki Neba: navchalne vidannya. Kyiv, 2015. 68 p. [in Ukrainian].
9. Klochko L.I. (2004). Vyslovliuvannya pokhvaly v komunikatyvno-dialnisnii paradyhmi spilkuvannya (na materialy anhliiskoi movy) [Expression of praise in the communicative-activity paradigm of communication (on the material of the English language)]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.04. Kharkiv. 20 p. [in Ukrainian].
10. Osvitni zamal'ovky z Pidnebesnoyi: yak navchayut' u Kytayi URL: <https://nus.org.ua/view/osvitni-zamalovky-z-pidnebesnoyi-yak-navchayut-u-kytai/> [in Ukrainian].